

STRATEGINEN SOPIMUS 2016, KIINTEISTÖTOIMIALA

1.1 Kuvaus toiminnasta

Kiinteistöliikelaitos vastaa kaupungin kiinteään ja rakennetun omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä tarjoaa toimintaympäristöjä ja toimitiloja.

Kiinteistöliikelaitos vastaa myös yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennuttamisesta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kiinteistöjen käyttöön liittyvistä palveluista, kiinteistönpidosta, kiinteistöomaisuuden hankkimisesta, vuokraamisesta, myymisestä ja kehittämisestä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Kiinteistöliikelaitoksen toimintaympäristö on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti. Muutoksia aiheuttavat mm. asuntotuotannon hiipuminen, haastava taloudellinen tilanne, lainsäädännön muutokset ja harmaan talouden torjunta. Rakennetulla ympäristöllä sekä kiinteistöjen ylläpidolla ja käytöllä on huomattava vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Ympäristökysymyksistä vesihuoltolain tuomat veloitteet kasvattavat kaupungin investointeja ja ylläpitomenoja. Rakennetulla ympäristöllä on myös suuri painoarvo kestävän kehityksen edistämässä koko yhteiskunnan tasolla.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Maankäyttö (3.3.1)

- Maankäytön kehittämisen uusi toimintamalli otetaan käyttöön. Kaupungin kehittäminen laajoina kokonaisuuksina tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Keskustan ja kauppatorin elävöittäminen (3.3.2)

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun.

Tuotantoyhtiöiden kilpailutus (3.2.6)

- Kaupungin omistamien tuotantoyhtiöiden määräaikaiset palvelusopimukset päättyvät asteittain ja palvelujen kilpailutamisella haetaan palveluihin kustannustehokkuutta kuitenkin palvelujen laatua unohtamatta.

Uudet hankintamallit (3.2.1)

- Hankintamenettelyjä toteutetaan valikoiduissa kohteissa siten, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin ratkaisuihin. Rakennusprojekteissa tällaisia hankintamalleja ovat mm. projektinjohtototeutus tai yhteistyömalleihin perustuvat toteutusmuodot esim. allianssi- tai IPT-toteutus (IPT = integroitu projektitoteutus).

Tilojen käytön tehokkuus (3.2.7)

- Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään karsimalla toimipisteverkkoa, lisäämällä yhteispalvelupisteitä ja luopumalla tiloista, joita ei enää tarvita kaupungin omaan käyttöön.

Sähköinen asiointi (3.2.3)

- Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin.

Infran ja rakennusten korjausvelka (3.2.2)

- Omaisuuden arvosta huolehtiminen on yksi Kiinteistöliikelaitoksen perustehtävistä. Tavoitteena on, että omaisuuden ns. korjausvelka ei ainakaan kasva nykyisestä vaan ennemminkin sitä saataisiin pienennettyä. Korjausvelalla tarkoitetaan rahasummaa, joka tarvittaisiin rakennetun omaisuuden saattamiseksi nykyisiä tarpeita vastaavaan hyväksyttävään tasoon. Tavoitteen saavuttaminen turvataan sillä, että omaisuuden ylläpitoon ja korjaamiseen osoitetaan riittävästi rahaa ja resursseja. Korjausvelka kasvaa, jos omaisuutta ei ylläpidetä ja korjata riittävästi.

Henkilöstön osaaminen (henkilöstö voimavarana –ohjelma)

- Henkilöstön osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta Kiinteistöliikelaitoksen palvelutaso säilyy hyvänä. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakointiin panostetaan, jotta valmiudet odottamattomiinkin muutoksiin olisivat kunnossa.

Ympäristö (3.3.6)

- Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan toiminnassa ja turvallinen elinympäristö on kaiken tekemisen tavoitteena.

1.4 Lausekkeet

Kaupunginvaltuusto

Kehitetään lähiötä suunnitelmallisesti aloittaen Pansio-Pernosta yhteistyössä kaupunginosayhdistysten, alueella toimivien järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Kaupunkikonsernin kaikkien osien tulee ottaa painopiste huomioon toiminnassaan.

Kiiirehditään Kiinteistöliikelaitoksen toiminnan uudistusta.

Lisätään investointi ohjelmaa vuodelle 2019 Kaksikerran koulu (uudisrakennus) suunnittelumääräraha 40 000€ ja vuodelle 2018 Pansion koulu (peruskorjaus) suunnittelumääräraha 40 000.

Kaupunginhallitus

Lauta- ja johtokunnat eivät saa käyttää tilakustannuksista mahdollisesti säästyviä määrärahoja muiden toimintamenojen kattamiseen ellei valtuusto erikseen tee kohdentamista koskevaa päätöstä.

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lauta- tai johtokunta							
Korvaus peruspääomasta	22.042	21.278	21.008	26.800	26.800	26.800	26.800
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot	92.988	87.885	63.363	60.178	60.421	60.730	60.980
Toimintatuotot *	201.196	200.457	172.744	182.672	185.153	187.746	190.325
Valmistus omaan käyttöön	2.663	1.000	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
Toimintakulut	110.870	113.572	111.930	125.044	127.283	129.567	131.896
Toimintakate	92.988	87.885	63.364	60.178	60.420	60.730	60.980
Muutos-%	%	-5,5 %	-27,9%	-31,5 %	0,4 %	0,5 %	0,4%

*) Toimintatuottoihin ei sisälly valmistus omaan käyttöön

2.2. Investoinnit

1.000 €	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta							
Investointikulut	53.957	52.585	61.551	56.801	59.656	68.011	68.517
Rahoitusosuudet	2.972	686	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustuotot	45.405	40.000	22.500	22.500	22.500	22.500	22.500
Investointien rahavirta	-5.581	-11.899	-39.051	-34.301	-37.156	-45.511	-46.017
Muutos-%		113,2 %	228,2 %	188,3 %	8,3 %	22,5 %	1,1 %

2.3. Muutokset

Määrärahat ja investoinnit

Kaupunginjohtaja

1.000 €	2016	2017	2018	2019
Sairaala-alueen vesikatot, jatkuva (Investointi)	-200			
Sairaala-alueen julkisivukorjaukset, jatkuva (Investointi)	-200			
Rak.4, märkätilojen kunnostus (koko talo, 2/krs) (Investointi)	-150			
Rak. 10 viemärit (Investointi)	-300			
Yli-Maaria (Investointi)	-2 000	-12 000	-9 000	
Kaupungintalon siipi (Investointi)	-1 650			
Logomon silta (Investointi)	-1 000			
Kauppatori (Investointi)	-500			
Funikulaari (Investointi)	1 250	1 250		
Tilainvestointien vähentäminen sote-kiinteistöratkaisun johdosta (Investointi)		-1 000	-1 000	-1 000
Nimeämättömät (Investointi)		-5 000	-5 000	-1 000
Yhteensä (investoinnit)	-4 750	-16 750	-15 000	-2 000
Vuokrajärjestelmän uusimisesta ja sote-kiinteistöjen myynneistä				
• Sisäiset vuokrat (Käyttötalous, tulot)	5 666	5 666	5 666	5 666
• Tulojen lisäys	4 262	4 262	4 262	4 262
• Menojen vähennys	-1 162	-1 162	-1 162	-1 162
• Menojen lisäys	14 276	14 276	14 276	14 276
Tulojen vähennys (Käyttötalous ts, tulot)		-974	-1 905	-2 920
Yhteensä (toimintakate)	-3 186	-4.160	-5.091	-6.106
Poistojen vähennys	-3 561	-3 561	-3 561	-3 561
Korvaus peruspääomasta, ts	5 792	5 792	5 792	5 792

2.4 Sidotut investoinnit (sis. kokonaisinvestointeihin kohdassa 2.2) (kh)

1.000 €	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kiinteän omaisuuden hankinnat	6.624	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Muut investoinnit							

2.5 Infrapalvelujen investointiohjelma (kh)

	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Strategiset maankäytön hankkeet	11 425 000	9 925 000	16 550 000	27 399 000	24 180 000
Tuloa tuottavat	1 900 000	1 900 000	3 775 000	2 860 000	3 260 000
Toimintoja tukevat	4 655 000	4 655 000	1 895 000	465 000	445 000
Korjausvelkaa alentavat	7 434 000	7 634 000	8 170 000	8 190 000	8 065 000
Liikenteen toimivuus % turvallisuus	4 186 000	5 436 000	2 995 000	1 772 000	1 480 000
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 935 000	1 935 000	2 101 000	2 148 000	1 987 000
Yhteensä	31 535 000	31 485 000	35 486 000	42 834 000	39 417 000

Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

2.6 Tilapalvelujen investointiohjelma (kh)

	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Korjaukset	23 358 000	21 098 000	18 470 000	19 477 000	23 400 000
Uudisrak	2 458 000	18 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Ostot	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Hankesuunnitelmat	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Yhteensä	26 516 000	21 816 000	20 670 000	21 677 000	25 600 000

Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

	Kustannus- arvio	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	Valmistu- misvuosi- tavoite
KONSERNIHALLINTO						
PERUSKORJAUSKOhteet						
Valtuustosalin restaurointimaalaus	700 000	600 000				2016
Kaupungintalon siipirakennus	250 000	250 000				2016
SIVISTYSOIMIALA						
UUDISRAKENNUSKOhteet						
Infoteekki, Peltolan koulutalo	800 000	18 000				2015
PERUSKORJAUSKOhteet						
Pallivahan koulun peruskorjauksen loppuosa	3 462 000	950 000	500 000	1 009 000		2018
Luostarivuoren koulun peruskorjauksen loppuosa	1 383 000	483 000	350 000			2017
Puopellon koulun peruskorjauksen loppuosa	4 398 000	1 748 000	1 450 000			2017
Katedralskolan	10 413 000	4 958 000	1 900 000	700 000		2017
Puolalan koulu	13 100 000	300 000	5 000 000	6 800 000	1 000 000	2019
VAPAA-AIKATOIMIALA						
PERUSKORJAUSKOhteet						
Samppalinnan maauimala	6 646 000	4 701 000	1 600 000			2017
NIMETYT HANKKEET YHTEENSÄ		14 008 000	10 800 000	8 509 000	1 000 000	
MUUT						
Tilojen hankinta		200 000	200 000	200 000	200 000	
Pienet hankkeet <1 M€		7 138 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	
Nimeämättömät >1 M€ hankkeet		470 000	2 670 000	5 968 000	17 400 000	
TILAINVESTOINNIT YHTEENSÄ		21 816 000	20 670 000	21 677 000	25 600 000	

TASEEN ULKOPUOLISET KOhteet	Kustannus- arvio	Valmistu- misvuosi- tavoite
Kaupunginteatteri	36 350 000	2017
Syvälahden koulu	26 000 000	2017
Palloiluhalli	13 200 000	2017
Yli-Maarian koulu ja päiväkot	22 000 000	2018
Raunistulan päiväkot	4 400 000	2016
Tallinmäen kentän päiväkot	5 000 000	2017
Tehostetun palveluasumisen yksiköt		
Vaihe 1 Kulkurinvalssi Kuralankatu 2	17 100 000	2017
Vaihe 2 Vuokkokoti Murkionkatu 10	15 700 000	2019

3.1 Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta	217,6	212	210	210	208	206	204
Lisätietoja: -							

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Toimialan käytössä olevat	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tilat (m ²)	16.751	16.506	16.506	16.506	16.506	16.506	16.506
Alueet (ha)	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1
Lisätietoja: Tiloissa ovat mukana Kiinteistöliikelaitoksen omassa toiminnassaan käyttämät tilat. Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet.							

4.1 Strategiset tavoitteet, kv

Toimialojen yhteiset asunto- tuotannon tavoitteet	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut toteutettavat linjaukset: -				
Kaupungin yhtiöille luovutetta- vat tontit, kem ²	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	-	-	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Tavoitteen kuvaus: 16.000 kem ² tonttutuotanto vastaa kerrostalotontteina 4-6 tonttia / vuosi.							

Yli-Maarian koulun rakenta- minen	Strateginen linjaus: 3.3.10		Muut toteutettavat linjaukset: -				
Rakentaminen toteutettu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	-	hanke- suunni- telma	suunnit- telu	suunnit- telu	rakenteil- la	valmis	-
Tavoitteen kuvaus: Yli-Maarian koulu toteutetaan päiväkot-, ala- ja yläkoulun yhdistelmänä. Hankesuunnitelma käynnistetään nopeasti ja rakentamisen aloittamiseen pyritään vielä suunnitelmakaudella.							

Maankäytön uusi toimintamal- li on käytössä	Strateginen linjaus: 3.3.3		Muut toteutettavat linjaukset: -				
Toimintamalli käytössä	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	koekäy- tössä	koekäy- tössä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön kehittämisen uudesta toimintamalli on tehty päätös ja toimintamalli on otettu täysimääräisesti tehok- kaaseen käyttöön.							

4.2 Strategiset tavoitteet, kh

Toimialojen yhteiset horisontaaliset tavoitteet: Yrittävä ja osaava kaupunki

Luodaan Kampus-Tiedepuisto –hankkeessa kaupunkikehitysalusta, jolla yhdistetään innovaatiotoiminta kaupunkisuunnitteluun	<i>Strateginen linjaus: 3.1.6</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Projektisuunnitelma ja tavoite-määrittely	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Tehty	Tehty			
Tavoitteen kuvaus: Kiinteistöliikelaitos on mukana Kampus-Tiedepuisto –hankkeen valmistelussa.							

Toimialojen yhteiset horisontaaliset tavoitteet: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki

Palvelujen digitalisointi	<i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Sähköisten palvelujen käyttöönotto	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Käyt-töönotet-tu	Käyt-töönotet-tu			
Tavoitteen kuvaus: Sähköisten palvelujen käyttöönotto: tontit, venepaikat, aitaamisluvat, aluevuokraukset.							

Toimialojen yhteiset horisontaaliset tavoitteet: Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Suurien aluekokonaisuuksien painottaminen suunnittelussa ja ohjelmoinnissa, kohdistamalla ko. kohteisiin tarvittavat resurssit.	<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Strategiset hankkeet edenneet suunnitelmallisesti	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Kyllä	Kyllä			
Tavoitteen kuvaus: Strategisen sopimuksen maankäytön hankkeiden varmistaminen.							

Vahvistetaan kaupunkikehityksen ja kaupunkisuunnittelun yhteensovittamista mm. yhdistämällä ulkoisia rahoituskanavia, mahdollistetaan innovaatioalustojen luominen, luodaan uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia, vahvistetaan viestintää ja markkinointia.	<i>Strateginen linjaus: 3.3.3</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.10</i>				
--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

Viedään aktiivisesti eteenpäin 6-Aika ja Inka-hankkeita	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Kyllä	Kyllä			

Tavoitteen kuvaus:
Viedään aktiivisesti eteenpäin 6-Aika ja Inka-hankkeita, joita ovat mm. YAH-hanke, Tietomalli, Innovatiiviset hankinnat ja Klinikka.

Asuntotuotannon, liikenteen ja palveluverkon tarpeita toteutetaan osana asemakaavoitusohjelmaa sekä käynnissä olevaa suunnittelua ja tuotantoa.	<i>Strateginen linjaus: -</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
--	-------------------------------	--	---	--	--	--	--

Strategisen sopimuksen maankäytön hankkeiden toteuttaminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Kyllä	Kyllä			

Tavoitteen kuvaus:
Kiinteistöliikelaitos tukee asemakaavoitusohjelmaa ja sen tavoitteita toteuttamalla maankäytön hankkeita.

Investointitasojen korottaminen.	<i>Strateginen linjaus: -</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
---	-------------------------------	--	---	--	--	--	--

Investointirahat ovat riittävät	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Kyllä	Kyllä			

Tavoitteen kuvaus:
Asunto- ja tonttutuotannon varmistamiseksi ja korjausvelan hillitsemiseksi investointitaso riittävälle tasolle.

Merkittävät strategiaan kytkeytyvät päätökset vuosien 2015-2016 aikana; Raitiotie, Yleiskaavan kehityskuvavalinta ja Satava-Kaksikerta osayleiskaava.	<i>Strateginen linjaus: -</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
--	-------------------------------	--	---	--	--	--	--

Kiinteistöliikelaitos osallistuu asiantuntemuksellaan valmisteluun	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Kyllä	Kyllä			

Tavoitteen kuvaus:
Kiinteistöliikelaitos myötävaikuttaa omalta osaltaan kaupungin hyväksytyn strategian toteuttamiseen.

Kiinteistöliikelaitoksen tavoitteet

Palvelusopimusten kilpailutus	<i>Strateginen linjaus: 3.2.6</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Kilpailutusten eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	0	20	40	40	60	80	100
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin omistamien tuotantoyhtiöiden määräaikaisten palvelusopimusten kilpailuttaminen asteittain siten, että vuoden 2018 jälkeen kaupungin omistamilta tuotantoyhtiöiltä ei tilata palveluita ilman kilpailutusta.							

Pysäköintitoiminnan kehittäminen	<i>Strateginen linjaus: 3.2.4</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Kehittämiprojekti toteutettu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	-	-	valmis	valmis	-	-	-
Tavoitteen kuvaus: Pysäköintitoimintaa kehitetään nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Pysäköintimittareiden uusimisen yhteydessä selvitetään laajemmin pysäköintitoiminnan kokonaistilanne.							

Selvitetään Turku-konseptin mukainen päiväkot	<i>Strateginen linjaus: 3.3.10</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Kehittämiprojekti toteutettu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	-	-	valmis	valmis	-	-	-
Tavoitteen kuvaus: Selvitetään ns. Turku-konsepti siirtokelpoisesta päiväkodista. Tavoitteena on normit täyttävä mutta neliöhinnaltaan edullinen ratkaisu.							

Otetaan käyttöön muitakin toteutusmuotoja kuin jaettu-/kokonaisurakka	<i>Strateginen linjaus: 3.2.1</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Muita urakkamuotoja käytössä	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	0	1	1	1	1	1	1
Tavoitteen kuvaus: Otetaan käyttöön rakennusprojekteissa muitakin toteutusmuotoja kuin perinteinen jaettu-/kokonaisurakka. Muita toteutusmuotoja voivat olla esim. projektinjohtototeutus tai yhteistyömalleihin perustuvat toteutusmuodot, joista käytetään nimitystä allianssi- tai IPT-toteutus (IPT = integroitu projektitoteutus). Tavoite sisältää myös kaupungin yhtiömuotoisina toteutukseen tulevat tilaratkaisut.							

4.3 Uudistamistoimenpiteet (kh)

Strategisen sopimuksen tavoite	Linjauksen tunnus/ alataavoite	Toimenpiteen tarkempi kuvaus	Toteuma 2015	Projektin status 12/2016
Selvitetään Kiinteistöliikelaitoksen uudelleenorganisointimahdollisuudet ja uudistetaan toimintamallit (Kv 25.8.2014). (Uudistamistoimenpide, lähde: U2 12)	3.2.2	Käydään tulosalueet ja matriisipalvelut toiminnoittain läpi ja tarkastellaan kriittisesti kunkin toiminnon tarpeellisuutta. Luovutaan niistä omista toiminnoista, jotka eivät ole ensisijaisia päätoimintojen näkökulmasta	Toteutuksen suunnitelu	Toteutus
Kiinteistöjen myyntitoiminnan tehostaminen. (Uudistamistoimenpide, lähde: U2 63, U1 15)	3.3.3	Nopeutetaan kiinteistöjen myyntiä.	Toteutus	Toteutus
Infran mitoitusten sekä muiden laatumitotusten uudistaminen (Kv 25.8.2014 täsmennys). (Uudistamistoimenpide, lähde: U2 66)	3.3.10	Kevennetään infran mitoitusta investoinneissa mahdollisuuksien mukaan.	Toteutuksen suunnitelu	Toteutus
Pieninvestointi kokonaisuuden kriittinen läpikäynti vuoden 2015 talousarviovalmistelun yhteydessä (Kv 25.8.2014; uusi toimenpide) (Uudistamistoimenpide, lähde: U2 74)	3.2.4	Investointien priorisointi.	Toteutus	Toteutus
Tilatehokkuus (vuokrattua tilaa/työntekijä -10 m2) asteittain. (Uudistamistoimenpide, lähde: U1 19)	3.2.7	Koko kaupungin tilojenkäytön tehostaminen	Toteutus	Toteutus
Kiinteän omaisuuden kaavallinen kehittäminen. (Uudistamistoimenpide, lähde: U1 29, U1 30, U1 31)	3.3.3	Kaavallisella kehittämisellä saadaan enemmän tuloja kaupungille.	Toteutus	Toteutus
Selvitetään Kupittaaan siirtolapuutarhalle uutta sijaintipaikkaa. (Uudistamistoimenpide, lähde: U1 32, U1 120)	3.3.4	Tavoitteen, että uusi sijaintipaikka sallii monipuolisemman toiminnan ja mahdollisesti toiminnan laajentamisen. Nykyiselle sijainnille kaavallista kehittämistä.	Toteutus	Toteutus
Selvitetään kaupungin omistamien ulkoilu- ja leirialueiden tarkoituksenmukaisuus. (Uudistamistoimenpide, lähde: toimintoanalyysi)	3.2.7	Arvioidaan selvitysten jälkeen, onko kaupungin järkevää omistaa kaikkia nykyisiä kohteita.	Toteutuksen suunnitelu	Toteutus
Infran toteutussuunnittelun kehittäminen. (Uudistamistoimenpide, lähde: toimintoanalyysi)	3.2.6	Yhteinen analyysi ympäristötoimialan kaupunkisuunnittelun kanssa suunnitteluprosessista ja sen jälkeen toimenpideohjelma.	Toteutuksen suunnitelu	Toteutus
Selvitetään asiakaspalvelupisteen palvelutarjonta ja resursointi. (Uudistamistoimenpide, lähde: toimintoanalyysi)	3.2.3	Selvitetään Kiinteistötoimialan eri asiakaspalvelutoimintojen yhdistämistä yhteistyössä konsernihallinnon ja ympäristötoimialan kanssa.	Toteutuksen suunnitelu	Toteutus
Projektien/hankkeiden läpimenoaikojen nopeuttaminen (kadut avattuna mahdollisimman vähän aikaa). (Uudistamistoimenpide, lähde: toimintoanalyysi)	3.3.10	Läpimenoaikoihin kiinnitetään erityistä huomiota yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.	Toteutus	Toteutus

4.4 Strategiset maankäytön hankkeet, kh TOIMIALOJEN YHTEINEN

Käynnissä olevat strategisen maankäytön hankkeet:

Hankekokonaisuus 1

Keskustan kehittäminen - pohjaa keskustan elinvoiman kehitykselle

Fortuna -kortteli	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.1.5, 3.3.8		Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään. Kaupunkilaisten yhteisiä kaupunkitiloja sekä kävelyn alueita parannetaan kehittämällä korttelia luovaa taloutta, kauppaa ja matkailua palvelevaksi alueeksi. Ratkaistaan rakennusten suojelun ja täydennysrakentamisen pääperiaatteet					
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €	
YTO	Asemakaava on valmis		-		-		-			
KITO	Korttelin sisäosien piharakenteiden suunnittelu	-0,05	Korttelin sisäosien piharakenteiden toteutus	-0,1	Korttelin sisäosien piharakenteiden toteutus	-0,6				
Vesiliikelaitos										

Kauppatori	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.3.7		Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena. Kaupan kehittämistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla. Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Tavoitteena on mm. parantaa rakenteiden, rakennusten ja valaistuksen laatua ja ulkonäköä ja järjestää toimintoja siten, että saavutetaan hyvin toimiva ja kaunis kauppatori. Pysäköinti on tarkoitus toteuttaa maan alle. Kauppiaskadun muuttaminen kävelypainoitteiseksi alueeksi ja Yliopistonkadun muuttaminen kävelyalueeksi myös Kauppatorin kohdalla parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa.					
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €	
YTO	Katu-, liikenne ja miljöösuunnitelmat valmiita		-							
KITO	Rakennussuunnittelu ja toteutus	-3,0	Rakennussuunnittelu ja toteutus	-6,25	Rakennussuunnittelu ja toteutus	-10,0	Rakennussuunnittelu ja toteutus	-8,73		
Vesiliikelaitos	Mahdollisista verkoston siirroista vastaa hankkeen toteuttaja									

Fabriikin alue (VR konepaja)	Strateginen linjaus: 3.3.2		Muut linjaukset: 3.1.5, 3.3.1, 3.3.4		Kaupunkikeskustan ja kulttuurilämän laajentumisalue. Entisestä VR:n konepajarakennuksesta on kehkeytnyt merkittävä myös matkailua palveleva tapahtumapaikka (3.1.5) ja yli 400 media-alan työpaikan keskittymä. Luovan talouden ja kulttuurin keskus Logomossa yhdistyy uuden ja vanhan rakennuskannan harmoninen yhteensovittaminen (3.3.8). Logomon viereen toteutetaan uusi kerrostaloalue, Fabriikki, joka tarjoaa vetovoimaista keskustasumista noin 1300 asukkaalle (3.3.4). Yrjänänaukion arvokas puutaloympäristö rauhoittuu kun läpiajoliikenne vähenee Köydenpunojankaaren toteuttamisen myötä. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat toteutuessaan merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta (3.3.7).					
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €	
YTO	-									
KITO	Köydenpunojankaaren itäosan ja Vaunukadun infran toteutus valmis	-1,85	Infran toteutus	-1,0	Köydenpunojankaadun toteutus alkaa	-3,0	Infran toteutus	-1,7		
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,57			Infran toteutus	-1,0				

Logomon silta ja parkki	Strateginen linjaus:		Muut linjaukset: 3.1.5, 3.3.1, 3.3.7		Ratapihan ylittävä kävelysilta parantaa Logomon luovan talouden keskuksen ja uuden Fabriikki-asuinalueen kytkeä kaupungin keskustaan ja mahdollistaa sujuvat yhteydet					
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €	
YTO	-									
KITO	Köydenpunojankaaren itäosan ja Vaunukadun infran toteutus valmis	-1,85	Infran toteutus	-1,0	Köydenpunojankaadun toteutus alkaa	-3,0	Infran toteutus	-1,7		
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,57			Infran toteutus	-1,0				

Pääskytuorelinne	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut linjaukset: 3.3.1, 3.3.4		Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittymisen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkoston. Jaaninpuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelun alueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaavaehdotus Infran suunnittelu	0,15	Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO	Infran suunnittelu	-0,15	Jaatinpuiston ylittävän sillan toteutus	-2,4	Infran toteutus	-1,8	Infran toteutus Tonttien luovutus	-3,0 1,7	
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,04			Infran toteutus	-0,76	

Hankekokonaisuus 3

Linnakaupunki – merellinen kaupunkikeskusta

Kirstinpuisto	Strateginen linjaus: 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.7		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.3.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.4, 3.3.5, 3.3.7).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu				
KITO			Maankäyttö-sopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran suunnittelu	-0,1			
Vesiliikelaitos					Infran suunnittelu	-0,05	Infran suunnittelu	-0,1	

Herttuankulma	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.9		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen yhdessä kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.1.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9). Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen (3.3.8) ja kerrostalovaltainen asuinalue yli 2000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suurelta osin kaupungin omistuksessa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran esisuunnittelu	0,015	Infran suunnittelu	0,05					
KITO	Infran suunnittelu Maankäyttö-sopimus	-0,015	Infran suunnittelu ja esirakentamisen Johtojen siirrot	-1,05	Infran toteutus	-1,5	Infran toteutus	-3,0	
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,03	Infran toteutus	-0,5	Infran toteutus	-1,0	

Vaasanpuisto	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaava-vaehdotus		Asemakaava KV		Infran suunnittelu		
KITO					Infran suunnittelu	0,025			
Vesiliikelaitos							Infran suunnittelu	-0,03	

Harppuunakortteli	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7) historiallisesti arvokkaassa Turun linnan ympäristössä (2.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3	Infran toteutus	-0,1	
Vesiliikelaitos									

Hankekokonaisuus 4

Skanssi – älykäs ja kestävä kaupunginosa

Skanssin Vallikatu	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5). Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Skanssin Vallikadun kaava-alueelle toteutetaan asuntoja noin 600 asukkaalle. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Hulevesiratkaisun ja Skanssinkadun toteutus	-0,49							
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,2							

Itäskanssi	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5) tarvittavine palveluineen, erityisesti päiväkotia ja koulu.. Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Itä-Skanssin kaava-alueelle tavoitellaan noin 2200 asukkaan väestöpohjaa. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6). Alueen hulevesiratkaisut, liikuntapaikat (2.3.) ja viheralueiden suunnittelu ovat oleellinen osa alueen kaavoitusta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosa) Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosa) Infran suunnittelu	-0,1	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,1	Infran toteutus	-2,0	Tonttien luovutus Infran toteutus	-2,0	
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu	-0,05			Infran toteutus	-1,0			

Hankekokonaisuus 5

LogiCity – pohjaa kasvulle

Maa-ainespuisto	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Maa-ainespuiston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinontittarjonnalle.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV								
KITO	Infran toteutus: Kettinkinkatu ja Vajjerikadun eteläosa valmiit	-0,5	Infran toteutus	-0,8	Infran toteutus	-0,9			
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,5							

Mustasuo	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinontittarjontaa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 20189		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu osalle aluetta	+0,05					Infran suunnittelu jatkuu		
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran toteutus alkaa osalle aluetta	-0,4	Infran toteutus	-1,374	Infran suunnittelu ja toteutus	-0,9	
Vesiliikelaitos			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3			

Hankekokonaisuus 6

4.5 Infrastruktuurin ylläpidon tavoitetaso (kh)

1.000 €	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tavoitetasot yhteensä	24.739	24.739	25.452	26.089	26.739

Lisätietoja: Turun Kiinteistöliikelaitos tilaa katu- ja viheralueiden ylläpitopalvelut valtakunnallisten hoito- ja kunnossapitoluokitus-ten mukaisesti. Hoitoluokituksia tarkastetaan viheralueilla vuosittain ja katualueilla joka toinen vuosi. Ylläpito käsittää sekä talvi-että kesäaikaisen hoidon ja kunnossapidon. Tilaus muodostuu perustuotteiden, erillistuotteiden ja erityistuotteiden kokonaisuuk-sista, joilla on oma kustannusseuranta ja jotka sisältyvät yksilöitynä kiinteistötoimialan operatiiviseen sopimukseen.

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	TA 2016
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Toimintaedellytykset ovat laadukasta työtä tukevat: resurssien riittävyys sekä työympäristön soveltuvuus työhön ovat kunnossa.	Kunta10: Työpaineita paljon, työn hallintaa vähän (kyllä %), pienempi kuin 2015. Työpaikalla tehty riskien ja vaarojen analyysi, tehty vähintään 95 % työpaikoista.
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Kriittinen osaaminen on määritelty ja osaaminen on riittävällä tasolla.	Osaamiskartoitus laadittu SAP-järjestelmään, vakansseista 60 % tehty.
Turku on vetovoimainen työnantaja	Paremmen johtamisen kokonaisuus edistää Turun kaupungin työpaikkojen vetovoimaisuutta.	Kunta10: esimiestuki, kohtelun oikeudenmukaisuus, tulokset parantuneet edellisestä mitauksesta (2015).

6.1 Tunnusluvut (kh)

Tiedoksiannettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Kysyntä/tarve</i>							
Infrapalvelujen ylläpidettävä pinta-ala, (ha)	3.757	3.867	3.944	4.030	4.110	4.192	4.276
Hallinnassa olevat tilat, (1.000 m ²)	1.101	1.041	1.017	996	1.003	1.016	1.006
<i>Volyymi</i>							
Investointitaso (investoinnit €/ liikevaihto €, (%))	52,0	29,2	29,6	37,9	39,1	43,7	43,1
Rakennusten korjausvelka, €/ uudishinta, € (%)	12,8	13,2	14,5	14,4	14,5	14,3	13,7
<i>Laatu ja vaikuttavuus</i>							
-							
<i>Saatavuus ja peittävyys</i>							
-							
<i>Tuottavuus ja taloudellisuus</i>							
Liikevaihto €/ htv	837	849	838	713	734	756	779

7.1 Muut kaupunkitason ohjausasiakirjat (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Kaavoitussuunnitelma
Maakuntastrategia	Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin hankkeet
Tilastrategia	Kaupungin tilojen käyttö
Ilmasto- ja ympäristöohjelma	Kestävä kehitys
Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimus	Kuntien ja valtion yhteinen tahtotila
Turun kaupungin sisäisen vuokrauksen periaatteet	Kiinteistöliikelaitoksen ja toimialojen välinen maksujärjestely
Tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje	Investointiohjelma